

Stałe fizykochemiczne

Iloczyny rozpuszczalności

Tabela 1

Podano stężeniowe iloczyny rozpuszczalności dla $t=25^{\circ}\text{C}$ jako pK_{sp} , czyli $-\log_{10}(\text{K}_{\text{sp}})$.

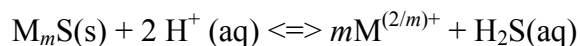
Wzór	$\text{pK}_{\text{sp}}(I=0)$	$I=0,05$	$I=0,1$	$I=0,2$	$I=0,5$
AgCH_3COO	2,712	2,539	2,489	2,429	2,338
AgBr	12,27	12,10	12,04	11,98	11,87
AgCl	9,752	9,575	9,523	9,456	9,343
Ag_2CrO_4	11,95	11,42	11,26	11,07	10,74
AgCN	16,22	16,05	16,00	15,95	15,86
AgI	16,07	15,89	15,84	15,78	15,67
$\text{Ag}_2\text{C}_2\text{O}_4$	11,27	10,75	10,60	10,42	10,15
Ag_3PO_4	16,05	15,01	14,70	14,33	13,73
Ag_2SO_4	4,921	4,395	4,236	4,043	3,724
$\text{Al}(\text{OH})_3$	33,70	32,69	32,42	32,14	31,79
AlPO_4	18,20	16,66	16,23	15,75	15,06
BaCO_3	8,588	7,910	7,724	7,516	7,236
BaC_2O_4	6,100	5,409	5,208	4,975	4,613
BaCrO_4	9,932	9,232	9,022	8,770	8,354
BaF_2	6,735	6,213	6,058	5,876	5,577
BaSO_4	9,967	9,268	9,059	8,807	8,399
BaSO_3	9,301	8,609	8,409	8,175	7,812
$\text{CaCO}_3(\text{kalcyt})$	8,474	7,793	7,604	7,391	7,096
CaF_2	10,46	9,955	9,815	9,660	9,453
$\text{Ca}(\text{OH})_2$	5,299	4,799	4,663	4,521	4,351
$\text{CaC}_2\text{O}_4 \cdot \text{H}_2\text{O}$	8,634	7,959	7,772	7,569	7,297
$\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$	32,68	30,12	29,39	28,57	27,38
$\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$	4,503	3,818	3,625	3,405	3,085
CdCO_3	12,00	11,32	11,14	10,93	10,66
$\text{Cu}(\text{OH})_2$	19,70	19,20	19,07	18,94	18,80
$\text{Fe}(\text{OH})_2$	16,31	15,82	15,69	15,55	15,40
$\text{Fe}(\text{OH})_3$	38,55	37,56	37,31	37,06	36,80
Hg_2Br_2	22,19	21,67	21,52	21,34	21,06
Hg_2Cl_2	17,90	17,38	17,22	17,04	16,75
Hg_2I_2	28,28	27,76	27,61	27,43	27,16
HgI_2	28,54	28,02	27,88	27,71	27,46
KClO_4	1,979	1,810	1,759	1,706	1,625
MgF_2	10,29	9,788	9,656	9,516	9,354
$\text{Mg}(\text{OH})_2$	11,25	10,76	10,63	10,50	10,38
MgNH_4PO_4	12,60	11,41	11,07	10,69	10,16
$\text{Mn}(\text{OH})_2$	12,80	12,30	12,17	12,04	11,89
$\text{Ni}(\text{OH})_2$	15,26	14,76	14,63	14,50	14,35
PbBr_2	5,180	4,660	4,507	4,327	4,042
PbCl_2	4,770	4,248	4,094	3,910	3,622
PbF_2	7,481	6,963	6,812	6,636	6,364
PbI_2	8,009	7,489	7,337	7,159	6,879
$\text{Pb}(\text{OH})_2$	15,30	14,79	14,64	14,48	14,24
PbSO_4	7,597	6,903	6,699	6,455	6,069
SrCO_3	9,252	8,564	8,368	8,140	7,807
SrC_2O_4	7,301	6,618	6,425	6,206	5,896
SrSO_4	6,463	5,772	5,572	5,336	4,979
ZnCO_3	9,836	9,162	8,979	8,782	8,529
$\text{Zn}(\text{OH})_2$	16,52	16,03	15,90	15,77	15,64

W celu interpolacji stałych należy zastosować wzory:

$$\text{pK}(I) = \text{pK}(I_1) + (I-I_1)(I_2-I_1)(\text{pK}_2-\text{pK}_1), \text{ a następnie } \text{K}(I) = 10^{-\text{pK}(I)}$$

Rozpuszczalność siarczków

Dla obliczania rozpuszczalności siarczków w kwasach (pH<5) lepsze wyniki uzyskuje się w oparciu o stałe równowagi roztwarzania:

Wynika to *m.in.* z trudności eksperymentalnych i teoretycznych w wyznaczeniu drugiej stałej dysocjacji kwasu siarkowodorowego. Każda zmiana stałych kwasowości H₂S wymaga również korekty iloczynów rozpuszczalności wszystkich siarczków. Do wyznaczenia i stosowania stałych podanych w **Tabeli 2** nie trzeba znać wartości K₁ i K₂ dla H₂S.

Tabela 2

Wzór osadu	K (I=0)	I=0,05	I=0,1	I=0,2	I=0,5
CdS	$8 \cdot 10^{-7}$	$1,19 \cdot 10^{-6}$	$1,34 \cdot 10^{-6}$	$1,53 \cdot 10^{-6}$	$1,89 \cdot 10^{-6}$
CuS	$6 \cdot 10^{-16}$	$8,92 \cdot 10^{-16}$	$9,99 \cdot 10^{-16}$	$1,14 \cdot 10^{-15}$	$1,39 \cdot 10^{-15}$
FeS	$6 \cdot 10^2$	$8,93 \cdot 10^2$	$1,00 \cdot 10^3$	$1,14 \cdot 10^3$	$1,41 \cdot 10^3$
PbS	$3 \cdot 10^{-7}$	$4,62 \cdot 10^{-7}$	$5,37 \cdot 10^{-7}$	$6,57 \cdot 10^{-7}$	$9,92 \cdot 10^{-7}$
MnS (zielony)	$3 \cdot 10^7$	$4,46 \cdot 10^7$	$5,00 \cdot 10^7$	$5,72 \cdot 10^7$	$7,03 \cdot 10^7$
HgS (czarny)	$2 \cdot 10^{-32}$	$3,04 \cdot 10^{-32}$	$3,49 \cdot 10^{-32}$	$4,18 \cdot 10^{-32}$	$5,89 \cdot 10^{-32}$
Ag ₂ S	$6 \cdot 10^{-30}$	$6,27 \cdot 10^{-30}$	$6,55 \cdot 10^{-30}$	$7,15 \cdot 10^{-30}$	$9,29 \cdot 10^{-30}$
ZnS (sfaleryt)	$2 \cdot 10^{-4}$	$2,95 \cdot 10^{-4}$	$3,29 \cdot 10^{-4}$	$3,71 \cdot 10^{-4}$	$4,37 \cdot 10^{-4}$

Korekcje dla zadanej siły jonowej obliczono w oparciu o wzór $K = K(0) \cdot \frac{f_H^2}{f_M}$, dla siarczków typu MS i jego analog dla Ag₂S. Współczynniki aktywności obliczono w oparciu o metodę SIT zakładając KNO₃ jako elektrolit podstawowy.

Literatura:

R.J. Myers, J. Chem. Educ. 63 (1986) 687

“The new low value for the second dissociation constant for H₂S: Its history, its best value, and its impact on the teaching of sulfide equilibria”

Stałe tworzenia związków kompleksowych

Tabela 3

W tabeli podano logarytmów dziesiętne z sumarycznych stałych tworzenia β

<i>Wzór</i>	<i>I=0</i>	<i>I=0,05</i>	<i>I=0,1</i>	<i>I=0,2</i>	<i>I=0,5</i>
<i>ligand Cl⁻</i>					
HgCl ₄ ²⁻	15,71	15,38	15,29	15,19	15,07
<i>ligand CN⁻</i>					
Ag(CN) ₂ ⁻	21,51	21,31	21,22	21,1	20,82
Cd(CN) ₄ ²⁻	22,96	22,58	22,44	22,25	21,83
					18,9 (I=3)
Cu(CN) ₄ ³⁻	30,3	30,63	30,70	30,76	30,79
Hg(CN) ₄ ²⁻	42,04	41,65	41,5	41,29	40,81
Fe(CN) ₆ ⁴⁻	35,4				
Fe(CN) ₆ ³⁻	43,6				
Ni(CN) ₄ ²⁻	31,79	31,43	31,3	31,13	30,81
Zn(CN) ₄ ²⁻	16,72	16,34	16,21	16,02	15,62
<i>ligand CH₃COO⁻</i>					
Pb(CH ₃ COO) ₂ ⁰	4,02	3,51	3,37	3,20	2,96
<i>ligand F⁻</i>					
FeF ₆ ³⁻					11,86
<i>ligand I⁻</i>					
HgI ₄ ²⁻	30,40	30,07	29,98	29,90	29,8
PbI ₄ ²⁻	4,61	4,28	4,19	3,97	3,9 (I=1)
<i>ligand NH₃</i>					
Ag(NH ₃) ₂ ⁺			7,40		
Cd(NH ₃) ₄ ²⁺			6,92		
Co(NH ₃) ₄ ²⁺			5,31		
Co(NH ₃) ₆ ³⁺					35,2 (I=2)
Cu(NH ₃) ₄ ²⁺			12,59		
Ni(NH ₃) ₆ ²⁺			8,49		
Zn(NH ₃) ₄ ²⁺			9,06		
<i>ligand OH⁻</i>					
Al(OH) ₄ ⁻	34,29	33,31	33,07	32,83	32,61
					33,3 (I=2)
Pb(OH) ₃ ⁻	14,18	13,68	13,54	13,39	13,20
			13,3 (I=0,3)		
Zn(OH) ₄ ²⁻	12,62	12,32	12,26	12,22	12,29
					13,3 (I=2)
<i>ligand SCN⁻</i>					
Ag(SCN) ₂ ⁻	8,93	8,76	8,70	8,64	8,53
					8,2 (I=2,2)
Fe(SCN) ₅ ²⁻	6,4 (I zmienna)				
<i>ligand S₂O₃²⁻</i>					
Ag(S ₂ O ₃) ₂ ³⁻	13,46	13,44	13,42	13,38	13,27
Pb(S ₂ O ₃) ₂ ²⁻	6,4	5,69	5,47	5,19	4,70